

Voorbeeld van een slecht begrepen compliment

Bron: Desiderius Erasmus, *De correspondentie van Desiderius Erasmus*. Deel 4: Brieven 446-593 (vert. M.J. Steens). Ad. Donker, Rotterdam 2006, 116-117.

https://www.dbnl.org/tekst/eras001corr05_01/eras001corr05_01_0050.php?q=compliment#hl1

Guillaume Budé, een bekende en beroemde Franse geleerde, heeft in 1516 een brief gekregen van de Rotterdammer Desiderius Erasmus. Die in Europa op dat moment nog veel beroemder dan Budé. In die brief prees Erasmus Budé prees vanwege zijn Grieks. Budé weet niet goed wat te doen met die lofprijzing, en schrijft als antwoord (in het Grieks, maar je leest hier een moderne Nederlandse vertaling):

Ik lees en herlees je brief die nogal tegenstrijdige gevoelens bij me oproept. Enerzijds, als ik zie hoe knap je bent en met wat voor subtiele elegantie je schrijft, denk ik dat je de spot met mij drijft. Ik ben namelijk niet zó stupide met mezelf ingenomen dat ik me mijn eigen middelmatigheid niet realiseer, ook al plaats jij me onder de meest gedistingeerde geesten! Anderzijds echter, als ik uit je geschriften opmaak wat voor een vriendelijk karakter je hebt, aanvaard ik de brief die me onlangs bereikte niet als luchtige spot maar als ernstig gemeend. Om uit dat dilemma te komen, besloot ik dat het misschien beter is - ook al is dat misschien naïef - een theoloog zoals jij bent te vertrouwen, dan door mijn wantrouwen jou en de vriendschap zelf niet waard te zijn. Ik zou bijna gaan denken een karakterfout te hebben als ik me niet durf te verlaten op jou, een vriend die zweert bij bijna alles wat hij schrijft. Ik ben dus vast van plan je te geloven en vertrouwen te stellen in je woorden. Daarom ben ik ook bijzonder opgetogen dat Cuthbert Tunstall, de afgevaardigde van de koning van Engeland, - een man die, zoals je me overtuigde, vooral bewondering verdient om zijn uitzonderlijke en heerlijke vertrouwdheid met de Griekse en Latijnse taal - uit zichzelf zich bij jouw woorden aansloot, in het bijzonder wat mijn Grieks betreft. Met jullie beider steun zal ik niet meer uitsluitend op mijn eigen oordeel afgaan en denk ik ook Griekse brieven te kunnen schrijven, en zo - ik, een autodidact die het Grieks laat leerde en mijn kennis te hooi en te gras opdeed - een rivaal te worden van de beroemdste kenners van het Grieks van deze tijd die het als kind al leerden. Het is met genoeg, met veel genoeg zelfs, dat ik je in die taal schrijf, want ik kan bij jou, de beste aller mensen, op begrip rekenen. Ik heb inderdaad besloten me met het volste vertrouwen aan jou bloot te geven, in de hoop dat ik, die voor de beide talen geen andere leraar heb gehad dan mezelf - een feit dat ik heel erg betreur - althans enige vorderingen kan maken op deze late leeftijd dank zij jouw kritische opmerkingen!